No. 1080.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ5,00; voor de buitensteden ƒ6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

WOENSDAG, 6 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 5 November.

De heer van Dam van Isselt heeft in de zitting van gisteren eene discussie geopend over de wettigheid van het Koninklijk Besluit van 2 Januarij 1842. Men moet bekennen, dat de bezorgdheid voor de handhaving der wet bij den heer van Dam lang heeft geslapen, als hij van 2 Januarij 1842 tot 4 November 1850, heeft kunnen wachten om de onwettigheid van voornoemd besluit in de kamer ter rolle te brengen. Of heeft de heer van Dam de onwettigheid van dat besluit eerst ontdekt sinds de heer Thorbecke, als minister van binnenlandsche zaken, zijne circulaire schreef, waarbij hij eene milde toepassing aanbeval van de bestaande bepalingen omtrent het onderwijs? In alle geval, wat daar ook van zij, zonder de gemoedelijkheid van den spreker uit Tiel ook in het minst te willen verkorten, nemen wij de vrijheid aan te merken, dat zijn vurige ijver voor het belang van 't vaderland ten deze, welligt zonder dat hij daarvan bewust is, een andere prikkel heeft noodig gehad, om na zoo vele jaren zwijgens tegen de onwettigheid van 't besluit van 1842, ten jare 1850, te veld te trekken. Die prikkel zal wel niet te zoeken zijn in de zucht om de taak van den minister van binnenlandsche zaken gemakkelijk te maken.

Intusschen wij danken toch den heer van Dam, dat hij met zooveel kracht heeft aangedrongen op de spoedige voordragt van de wet tot regeling van de vrijheid van onderwijs; en wij hebben, misschien met eenige verwondering, maar dan zeker ook met genoegen, zijne verklaring vernomen, dat niemand meer dan hij de loyale toepassing dier vrijheid verlangt

Wij zullen in geene ontwikkeling treden omtrent de waarde van zijn pleidooi tegen de wettigheid van het besluit van 2 Januarij 1842. Eene opinie, die in de Kamer geen anderen steun heeft kunnen vinden, dan den vrij excentrieken steun van den heer van Dam zelven, behoeft niet verder te worden bestreden. De heer Thorbecke heeft den spreker te veel eer aangedaan met zoo breedvoerig te wederleggen, wat naar onze meening geene ernstige discussie waard was.

Ter dezer gelegenheid hebben de heeren Mackay en Groen van Prinsterer beiden een gepast woord gesproken. Zij konden niet gevoegelijk zwijgen, omdat door den heer van Dam voornamelijk hunne pogingen, om in 's Hage eene vrije school op te rigten, waren ter sprake gebragt. Zij hebben beiden hulde gedaan aan de circulaire van den minister, die hun, even als aan ons, aangenaam is geweest. De laatste heeft vooral gedrukt op de weigering van het stedelijk bestuur van 's Hage, welke naar zijne meening geheel in strijd was met den geest der wet van 1806 en het besluit van 1842. Wij zeggen den heer Groen na: »dat de strijd, die gedurende vijf jaren gevoerd is over de oprigting eener school, eene belangrijke bijdrage oplevert tot bewijs, dat de vrijheid van een zoo belangrijk onderwerp, als het onderwijs is, in ons vaderland is miskend!

DE ZEEUWSCHE COURANT
en
ONZE STATISTIEKEN.

Nadat vele aanvallers, ministers, afgevaardigden, publicisten, pamfletschrijvers enz. op onze Statistieken hunne pijlen hadden stomp geschoten, en wij, sinds de drie jaren dat wij dien verdrietigen arbeid aanvingen, steeds zegevierend in het strijdperk zijn gebleven, zoodat wij eindelijk eens voor goed meenden onze Statistieken als een *feit* algemeen erkend te zien; treedt in de *Zeeuwsche Courant* een nieuw kampioen tegen ons op, en dat wel *de Redactie zelve*, welke, prijswaardiger dan sommige andere, er ruiterlijk voor uitkomt, dat zij in persoon tegen ons ten strijde trekt.

Wij hadden ons echter voor het oogenblik er liever bij bepaald, om volgens onze bestendige gewoonte eene door haar opgegeven verbetering terstond in ons blad te vermelden, en welligt eene nadere gelegenheid afgewacht om haren aanval af te weeren; ware het niet dat de zaak in kwestie, (het onbillijke van de organisatie der regterlijke magt, in Staats-Vlaanderen [4e en 5e distrikt van Zeeland,] ter gelegenheid van welker bespreking de *Z. C.* ons deze rectificatie aan de hand doet), welligt spoedig in de Tweede Kamer ter sprake kan komen, naar aanleiding eener omtrent die zaak ingediende petitie. Aldaar mogt men dan soms op het denkbeeld komen om van onze Statistiek te gewagen, en daarom haasten wij ons dezelve met de rectificatie te herhalen; zij luidt aldus:

»Zeeland bestaat voor ruim *een vierde* uit Katholijken. Staats-Vlaanderen voor de grootste helft; maar
28 personen behoorende tot het Prov. Geregtshof, zijn *allen Protestant.*
33 leden uitmakende het personeel der drie arrondissem.-regtbanken, zijn *allen Protestant.*
45 leden uitmakende het personeel der kantongeregten zijn (1) *allen Protestant*

(1) Wij hadden hier de volgende noot geplaatst:
„Misschien met uitzondering van twee leden in het 2e arrondissement: de heeren F. M. Serrnis, kantonregter-plaatsvervanger en J. J. Verwilghen, griffier, welke door ons als (O) onbekend zijn opgegeven."

Ten gevolge der rectificatie van de *Z. C.* leze men:
„Met uitzondering van twee leden in het 2e arrondissement, de heeren Mr. G. W. T. Vogelvanger, kantonregter en lid van provinciale staten en J. J. Verwilghen, griffier."

Men ziet alzoo dat het verschil zich bepaalt tot 1 enkelen naam op de 106; terwijl overigens onze opgave, dat in Zeeland de leden der regterlijke magt, met uitzondering van twee (gelijk wij reeds dubitatief hadden opgegeven,) en dus ten getale van 104, *allen Protestanten zijn*, onwederlegbaar blijkt.

Wij vinden dit ook bevestigd door de *Z. C.* zelve; welke aldus spreekt:

»Dat de leden van het hof en de regtbanken allen Protestant zijn, erkennen wij."

Is dat nu, wij vragen het, inderdaad niet de schoonste lof; een lof uit den mond der bestrijders zelven, dien wij zouden kunnen wenschen voor onze statistieken in het algemeen, en bijzonderlijk voor de statistiek eener zoo afgelegen provincie, waar communicatien en correspondentien vaak zoo moeijelijk vallen, en waarin wij bovendien sedert eenige maanden het verdriet hebben onzen ijverigsten correspondent te betreuren?

Wij zeggen der *Z. C.* onzen opregtsten dank voor den toegebragten lof, zoo wel als voor de gebragte rectificatie, en willen het haar dan ook gaarne vergeven, dat zij in het slot van haar artikel, zekerlijk *ab irato*, de na al het voorafgaande voor ons onverklaarbare uitdrukking bezigt, dat onze *staten blijken geheel willekeurig en met de meeste slordigheid te zijn opgemaakt.*

De *Zeeuwsche Courant* vraagt verder:

»Kan het iets afdoen, dat Zeeland uit een vierde Katholijken bestaat, indien wij kunnen aantoonen, dat er slechts twee Zeeuwen zich op het regtsgeleerd vak hebben toegelegd?"

Om deze vraag niet door redeneringen, die aan tegenspraak onderhevig zijn, maar door onwederlegbare feiten te beantwoorden, die ons tevens tot een algemeen argument kunnen dienen — keeren wij de vraag om, generaliseren haar, en zeggen:

»Is het, terwijl zoo vele ambten, die regtskennis vorderen, door *ongegradueerden* bekleed worden, niet alleronbillijkst de Katholijken van zoodanige ambten uit te sluiten, omdat zij *ongegradueerd zijn?*"

Wij houden het er voor, dat bijaldien wij onze premisse bewijzen, niemand ons de conclusie kan ontzeggen.

Als bewijs daartoe voeren wij dan aan de volgende statistiek der

PROVINCIEN.	KANTONGEREGTEN.			PROCUREURS bij de Hoven en Regtbanken.			NOTARISSEN.		
	Totaal.	Gegrad.	Ongegr.	Totaal.	Gegrad.	Ongegr.	Totaal.	Gegrad.	Ongegr.
N.-Brabant . . .	72	18	54	15	6	9	100	8	92
Gelderland . . .	85	48	37	20	10	10	84	23	61
Z.-Holland . . .	98	49	49	40	16	24	141	19	122
N.-Holland . . .	74	32	42	27	7	20	106	11	95
Zeeland	46	17	29	13	9	4	46	6	40
Utrecht	25	10	15	8	3	5	35	4	31
Vriesland . . .	59	29	30	17	14	3	62	10	52
Overijssel . . .	52	25	27	16	13	3	41	15	26
Groningen . . .	28	24	4	15	15	0	32	27	5
Drenthe	12	10	2	5	5	0	12	10	2
Limburg	42	5	37	10	4	6	44	1	43
Totaal . . .	593	267	326	186	102	84	703	134	569

RECAPITULATIE.

	Totaal.	Gegrad.	Ongegrad.
Provinciale Geregtshoven.	155	145	10 (*)
Arrondissements-Regtbanken	415	391	24 (*)
Kantonregter.	593	267	326
Procureurs.	186	102	84
Notarissen	703	134	569
	2052	1039	1013

(*) Uit hoofde van het klein aantal Ongegradueerden bij deze kategorie, vonden wij onnoodig er een afzonderlijken Staat van op te geven!

Men ziet uit deze statistieken, opgemaakt volgens den Residentie-Almanak van 1849; dat van ruim 2000 Ambten, bij welke regtskennis een onmisbaar vereischte is, ruim 1000, dat is nagenoeg de helft, aan *Ongegradueerden* begeven zijn!

En wil men nu weten hoeveel Katholijken er in die 5 kategorien, onder die 2052 ambtenaren, gevonden worden? Onze Statistieken over 1848 hebben het uitgewezen — met bijberekening van 20 onbekenden; slechts 361.

Is het nu hier de plaats niet om met het *Handelsblad* van 2 November ll. te zeggen:

»Hier waar het daadzaken geldt, moet men voornamelijk op de cijfers letten"?

Een Naklank op de Verkiezingen.

(*Medegedeeld.*)

IV.

Is het niet natuurlijk, dat, bij de overweging des standpunts der partijen tegenover elkander, men zich vraagt, welke is toch de hefboom die tegen de minderheid, de zoo overmagtige meerderheid in rep en roer brengt? En als men dan de Heeren- en Keizersgrachten der hoofdstad, te zamen oren gaans bewandelt, en telt die huizen welke tusschen de f50 en f100 M. hebben gekost, en het rijke mobilair, en de kostbare stallen en koetshuizen, en die duizenden morgens grond, verspreid langs Vecht en Haagsche weg, en in den Haarlemmer omtrek en langs de bekoorlijke dreven tusschen Utrecht en Doorn; en te Soestdijk en Baarn, en waar nog al: en men weet hoe enorm het collateraal is, dat bij eigendoms overgang den Lande toevloeit van de fondsen eens gestorven millionnairs: en men brengt dan daarbij in rekening, gelijke verschijnselen in Rotterdam, Dordrecht, Middelburg en verdere handelssteden; en men beschouwt de stevige huizen der welgestelde Protestantsche boeren in Zeeland, Zuid- en Noord-Holland, Friesland en Groningen: en men telt de bodems op zee en de fabrieken te land, toebehoorende aan Protestanten, en recapituleert de duizend millioenen schats, in portefeuille, in Hollands koningrijk het deel van Protestanten, moet men dan niet verbaasd en bedroefd uitroepen: Mijn God, hebben die menschen dan nimmer genoeg, ook al verdrinken zij in den overvloed uwer uitgeschudde weldaden!

Wat toch kan eene onwetende en onvermogende minderheid schaden aan hen, die zeggen voor hunne redelijke Godsdienst het licht des Bijbels, voor hunne leerscholen de stoelen der Professoren, voor hun stoffelijk daarzijn, duizenden millioenen guldens in hun voordeel te hebben? Die zóó toegerust kan vallen, moet wel zwak zijn!

Men roept: wij vergaan! telken oogenblik dat de Katholijken eenig teeken van leven geven: als zij eene kerk bouwen, eene armen-school oprigten, een fonds daarstellen voor oude mannen en vrouwen. En het heet aanstonds: als de Roomschen en hunne Geestelijken zóó voortgaan, zullen zij weldra over het land den baas spelen.

Die zoo spreken zijn *ter kwader trouw eensdeels*, en anderdeels *zonder kennis der oorzaken, die ons doen handelen.* Eene zaak bewijzen zij: ze hebben geene achtte en kennen hare huisbrouwen niet. Koud en egoist, is hun oog nijdig, omdat wij goed zijn voor de onzen. Zij bewijzen dat zij indringers zijn en huurlingen.

Maar, laat ons nog eens de zaak van de voorgestelde wijze beschouwen: de Roomschen, geleid door de geestelijken, zoeken over het land den baas te spelen. Welnu, wat zoude er dan gebeuren, als zij daartoe kwamen? Dit is nu, van al dat geraas, het laatste vraagpunt. Doen wij dan niet aan de onzen goed, zonder anderen kwaad te doen? Het is waarachtig niet om de Protestanten te hinderen, maar om de onzen en wie maar wil, ten zegen te zijn, dat onze gestichten zich, even als in het Katholijk Frankrijk en Belgie, voor de congregatien openen: dat wij vereenigingen voor de armen daarstellen: laat ons hierbij voegen dat, overal waar men zich in burgerlijke weldadigheid zal willen houden op onzijdig terrein, wij de broederhand zullen toereiken. Noch wij, noch onze priesters zijn zulke zwarte duivels voor den Protestant als men dit gelieft af te schilderen. En het land heeft niet altijd slecht gevaren bij Katholijke Ambtenaren zoo als Du Bus de Ghysignies, en anderen!

Noch hetgene de Nederlandsche Katholijken sedert de Reformatie gedaan hebben, noch hetgene zij nog heden doen, zoo ten aanzien der Protestanten die met hen wonen, als onderling, kan derhalve aanleiding geven om zoo te razen tegen Rome, de Jesuiten, de Priester-partij en wat nog al. Waar Rome's beginselen heerschen, dáár is zooveel dit zijn kan, de orde verzekerd (1); en de rampen der Maatschappij zijn veelal ontsproten uit het afschudden van Rome's welmeenenden raad en zacht geleidenden invloed. Want Rome, levende in de geheele Kerk en in alle landen, oefent overal denzelfden invloed, omdat de regelen dezelfde zijn: en deze ontwikkelen zich in alle landen en over alle individuen, die, in gemeenschap met Rome, deszelfs voorschriften en lessen navolgen. Maar de invloed van Rome heeft zelfs tot in 's Pausen eigene Staten veel geleden door de verderfelijke leer van ongodisterij, die het onvermijdelijk gevolg is van de hoovaardij van den geest, die zijn eigen rigter in den bijbel en in geloof zijn wil.

Men leest in het *Journal de Bruxelles:*

»Wij hebben voor ons liggen een meesterstuk van Hollandsche poezij en boekdrukkunst. Het is een lijkzang, gedicht door den heer van Nouhuys op den dood van de Koningin der Belgen. De edelste gevoelens zijn daarin uitgedrukt met eene verhevenheid van denkbeelden en eene zuiverheid van stijl, die den lezer in verrukking brengen. De heer van Nouhuys is een der uitstekende Hollandsche dichters van onzen tijd; men is aan hem onderscheidene keurige werken verschuldigd; o. a. een dichtstuk, waaraan wij verleden jaar welverdienden lof hebben toegezwaaid, en dat tot onderwerp had het leven van Willem II.

»Het nieuwe gedicht van den heer van Nouhuys is getiteld, *Treurzang bij het overlijden van H. M. de Koningin der Belgen* (1). Het bestaat slechts uit een honderdtal vaerzen, maar zij vloeijen over van schoone denkbeelden, en de vorm is het onderwerp allezins waardig. Onze landgenooten zullen het den sierlijken schrijver dank weten dat hij met zulk eene volmaakte gepastheid gesproken heeft over de Vorstin, die zij verloren hebben, over hun Koning, alsmede over hun land en hunne nationale instellingen; en de Katholijken van hunne zijde, zullen zich gelukkig achten van in hem een zoo welsprekenden tolk der godsdienst aan te treffen.

»De dichter, die te Amsterdam woont, heeft aan Koning Leopold een exemplaar van dit zijn werk aangeboden, gedrukt op Bristol-papier, en gebonden in zwart fluweel met zilveren haken. Z. M. is natuurlijk zeer gevoelig geweest over dit bewijs van eerbied en gehechtheid van de zijde van een' vreemdeling, wiens belangloosheid boven allen twijfel verheven is."

(1) Van daar het Duitsche spreekwoord: *unter dem Krumstaben ist es gut Leben;* onder den Bisschopstaf leeft men gelukkig.

(1) Deze *Treurzang* is gedrukt bij onzen Uitgever, den heer C. L. van Langenhuysen.

Wat de Duitsche berigten gisteren deden vermoeden, schijnt zich heden te bevestigen, namelijk dat Pruissen de verstandige partij kiest om zich niet feitelijk te verzetten tegen de volvoering van een besluit der Bondsvergadering in de Keur-Hessische zaak genomen, aan welker deelneming het zich, zoo men weet, onttrokken heeft.

Gisteren avond had op den Hollandschen spoorweg een jammerlijk ongeluk plaats. Een conducteur van den laatsten trein naar Amsterdam, is in de nabijheid van Haarlem van den waggon gevallen en onder de wielen geraakt, zoodat hij geheel vermorseld werd opgenomen.

Heden zijn twee vrachtwagens van den 2den trein van hier naar Rotterdam, bij Delft uit het spoor geraakt. Men heeft hierbij gelukkig niets te betreuren gehad dan eenig tijdverlies.

Door de Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland is gisteren bepaald, dat de herstemming tusschen de heeren van der Kun, Meijlink, Hoogendorp en Gevers Deijnoot, ten einde te voorzien in de ontstane vacature van twee leden van de Provinciale Staten van Zuid-Holland, zal plaats hebben op den 13 dezer.

Terwijl toch onze Grondwet, zoo als zij nu is, onze staten generaal en onze provinciale staten alle titulatuur heeft onthouden, en hen dus in de noodzakelijkheid heeft gebragt, zich met het eenvoudige Mijn-Heerschap te vrede te houden, hebben wij nog een opzettelijk reglement, betreffende de titulature der Regterlijke Ambtenaren, volgens hetwelk aan den Hoogen Raad den titel van *Edel Hoog Achtbare Heeren*, aan de Provinciale Geregtshoven, dien van *Edele Groot Achtbare Heeren*, aan de Arrondissements-Regtbanken en de Kantonregters dien van *Edel Achtbare Heeren* is toegekend. Een kantonregter in een plattelands kanton, is dus een *Edel Achtbaar Heer*, terwijl een lid van de Staten Generaal en zelfs van de Eerste Kamer, een eenvoudig *Mijn heer* is. Waarlijk de anomalie kan niet veel sterker; zij grenst aan het bespottelijke. Wilde men, in dit opzigt, het beginsel van eenvoudigheid huldigen, dan moest men bij de Grondwet alle titulatures hebben afgeschaft en ons op eens hebben ontlast van Hooggeboren, Hoogwelgeboren, Exellentie, WelEdelgeboren, Welgeboren, WelEdelgestrengen enz. enz., waarbij niemand iets wezenlijks zou hebben verloren, en eene thans ingevoerde wanvoegelijkheid zou zijn vermeden geworden. (*Tw. Crt.*).

Bij het departement van Marine is van den luitenant ter zee Fabius, kommanderende Zijner Majesteits naar Oost-Indië bestemd stoomschip *Suriname*, het berigt ontvangen, dat hij met dat stoomschip den 17den October jl. ter reede Funchal (Madera) is aangekomen, na den 8sten te voren de haven van Falmouth verlaten te hebben; alles was volmaakt wel aan boord.

Volgens een berigt, te vinden in de *Staats-Courant*, is de waterspiegel van het Haarlemmermeer in de maand October met slechts 2 duim verlaagd, zijnde het gemiddelde der waarnemingen aan het einde van September op 2.93 el beneden A. P., en op den laatsten October 3 el beneden dat peil bevonden.

Dr. J. R. v. Maanen heeft, op den huize Briellard bij Barneveld reeds sedert 1846 proeven genomen met de teelt van maïs op zandgronden, die aanvankelijk vrij goede uitkomsten hebben opgeleverd en de zekerheid gegeven, dat bij zorgvuldige behandeling ook hier te lande deze soort met voordeel kan worden verbouwd. Het is dus wel de moeite waard, dat men zich ook elders op deze teelt toelegge, ter voorziening in het mogelijk mislukken van den aardappelenoogst.

De Arrondissements Regtbank te 's Gravenhage, correctionnele Kamer, heeft gisteren uitspraak gedaan in de zaak van *W. Verbeek*, drukker te Delft, wiens teregtstelling heeft plaats gehad op de klagte van den heer Jhr. *R. L. van Andringa de Kempenaer* alhier, als zullende deze in een geschrift, dat door den beklaagden is gedrukt en uitgegeven zonder goed te vinden den naam des schrijvers aan te duiden en hetwelk, in twee stukken uitgegeven, getiteld is: *Heldendaden van de Kempenaer, bezongen door Joost de Campenaer* den klager hebben belasterd of gehoond. — De regtbank heeft na de feitelijke overweging, uitgemaakt, dat de daden hier aan den aangeduiden persoon ten laste gelegd, dezen, zoo zij waar waren, of wettig bewezen konden worden, aan lijfof boetstraffelijke vervolging, en voorts aan den haat en de verachting der medeburgers zouden kunnen blootstellen; dat die telastleggingen voorts zijn geschied met het doel om te grieven en te krenken, en alzoo *animo injuriandi*; dat, al verder, ofschoon de beklaagde beweerd had, dat in het geschrift niet den klager bedoeld was, en de omstandigheden, daarin opgegeven niet op dezen tijd, maar op het jaar 1650 betrekking zouden hebben, deze beweringen niet aannemelijk zijn, vermits, hoezeer het beklaagde geschrift in den vorm eener legende was ingerigt en de namen der klagers, niet bepaaldelijk en volledig daarbij zijn opgegeven, echter kennelijk is gedoeld op omstandigheden van den tijd en ook op den persoon des klagers, al is het dan ook met verbloemde namen. — Op deze gronden heeft de Regtbank, regt doende op de publieke actie den beklaagde schuldig verklaard aan de wanbedrijven van laster en hoon, gepleegd in een gedrukt en verspreid geschrift; hem te dier zake veroordeeld wegens den laster, tot eene gevangenisstraf voor den tijd van drie maanden, eene geldboete van f100, met ontzetting, voor den tijd van vijf jaren, van de regten, in art. 42 van het wetboek van strafregt vermeld, te rekenen na den tijd, dat hij zijne straf zal hebben ondergaan; en wegens den hoon in eene geldboete van f50; en eindelijk in de kosten, op de publieke actie gevallen: boeten en kosten des noods invorderbaar bij lijfsdwang. Eindelijk regt doende op de vordering van de gevoegde beleedigde partij; is verklaard, dat het boven aangeduid geschrift is lasterlijk honend en beledigend, en is de gevoegde partij gemagtigd om, als vergoeding voor de schade, in zijne eer en goeden naam geleden; ten koste van den beklaagde dit veroordeelend vonnis, bij afschrift, ten getale van 20 exemplaren te doen aanplakken te 's Gravenhage, Amsterdam en Rotterdam, namelijk 10 te 's Gravenhage, 6 te Amsterdam en 4 te Rotterdam, mits de kosten hiervan de som van f150 niet te boven gaan.

[illegible] het Provinciaal Geregtshof van Zeeland in hooger beroep behandeld de zaak van den uitgever van *de Ekster*, tegen een vonnis der Arrondissements-Regtbank te Zierikzee, de dato 20 September jl., waarbij hij, wegens de plaatsing van een gemengd berigt, is veroordeeld tot eene geldboete van f250 en de kosten van het proces. De uitgever spreekt bij die gelegenheid zijne verdediging zelf uit. (*R. C.*)

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Maandag 4 November.

In deze zitting is ingekomen eene koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, strekkende tot het verleenen van de naturalisatie aan den heer A. Cosman, te Amsterdam. — Verzending aan de Afdeelingen.

Onderscheidene ingekomen stukken worden aan de commissie voor de verzoekschriften verzonden. Zij zijn: van de Prov. Staten van Groningen, mededeeling doende van een aan den koning ingediend adres, waarbij wordt aangedrongen op stipte uitvoering van art. 191 der Grondwet; van de Prov. Staten van Friesland, evenzeer mededeeling doende van een aan den koning ingediend adres, tot het daarstellen eener algemeene politiewet, tot wering der longziekte van het vee; van de kamer van Koophandel en Fabrieken te Oldenzaal, tot algeheele omwerking der Postwet.

De commissie van rapporteurs heeft verslag gedaan: 1°. op het ontwerp van wet nopens de heffing der grondbelasting in het hertogdom Limburg; en 2°. tot vaststelling van het registratie-regt voor de brieven van naturalisatie. — Wordt besloten die verslagen te doen drukken en ronddeelen, zullende de dag der beraadslagingen over die ontwerpen nader worden bepaald.

Daarop heeft de heer *van Dam van Isselt* de gevraagde ophelderingen nopens de oprigting van scholen, aan den minister van Binnenlandsche Zaken gegeven, die door den minister en door de heeren Mackay en Groen van Prinsterer zijn beantwoord en wederlegd. Waarmede de beraadslagingen over dat onderwerp zijn geëindigd.

Hierna is er overgegaan tot de verkiezing van vijf kandidaten tot aanvulling der opengevallen betrekking van raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden.

EERSTE KANDIDAAT, *eerste* stemming Mr. Pape officier bij de Regtbank te 's Bosch 1; Mr. J. A. Mutsaers, lid van de Tweede Kamer, 30; Mr. Jespers, lid van de Tweede Kamer, 4; Mr. J. Crans, raadsheer in het hof van Zuid-Holland, 6; Mr. Wiardi-Beckman, raadsheer in het hof van Zuid-Holland, 2; Mr. D. J. Bijleveld, president der arrond.-regtb. te 's Hage, 1; Mr. L. A. Lightenvelt, 5; Mr. Elout, raadsheer in het Prov. hof van Zuid-Holland, 2; Mr. W. J. C. van Hasselt, regter in de arr.-regtb. te Amsterdam, 4; Mr. IJsselstein, 4; Mr. van Vredenburch te Middelburg, 1; en blanco 1. — Te zamen 61.

Tweede stemming: Mr. Jespers, 2; Mr. J. A. Mutsaers, [illegible] Mr. L. N. graaf van Randwijck, 1; Mr. van Hasselt, 4; Mr. Bijleveld, 1; Mr. J. Crans, 6; Mr. Vredenburgh, 1; Mr. Elout, [illegible] Mr. G. van IJsselstein, 1 en Mr. S. Schmolck, 1; te zamen [illegible]

Zoodat de heer Mr. *J. A. Mutsaers* de volstrekte meerderheid *heeft bekomen* en het eerste op de lijst der kandidaten wordt geplaatst.

TWEEDE KANDIDAAT, *eerste* stemming: Mr. G. van IJsselstein, 6; Mr. S. Schmolck, 10; Mr. A. G. van Vredenburgh, 4; Mr. F. Jespers, 3; Mr. van Hasselt, 13; Mr. J. Crans, 8; Mr. J. L. A. Luyben, 2; Mr. H. A. van Berkel, 1; Mr. Wiardi Beckman, 4; Mr. Pape te 's Bosch, 5; Mr. Elout, 2; Mr. B. Wichers, 2, en blanco briefjes 2.

Tweede stemming: Mr. S. Schmolck, 18; Mr. van Hasselt, 17; Mr. Crans, 7; Mr. Jespers, 5; Mr. Wiardi Beekman, 3; Mr. IJsselstein, 3; Mr. van Vredenburgh, 3; Mr. Pape, 2; Mr. Elout 2 en Mr. Luyben, 1.

Derde stemming: Mr. Schmolck, 30 stemmen; Mr. van Hasselt, 22; Mr. Crans, 5 en Mr. Jespers 4.

Vierde stemming: Mr. Schmolck, 37 en Mr. van Hasselt, 24 stemmen.

Zoodat Mr. S. Schmolck, raadsheer in het prov. hof in Zuid-Holland, tot tweeden kandidaat wordt geproclameerd.

Morgen ten twee ure zal de Kamer met het opmaken dezer lijst voortgaan.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 November. Het *Journal des Débats* berigt dat de gen. Neumayer schriftelijk aan den minister van oorlog heeft verklaard, dat hij de hem opgedragen commandementen niet kan aannemen. De tijding ofschoon ook door de *Ordre* medegedeeld, is evenwel nog niet officieel; was zij stellig zeker, dan zou zij den toestand der zaken nog ingewikkelder en moeijelijker maken.

Intusschen beantwoordt de gen. Changarnier de afzetting van gen. Neumayer met een dagorde. Laatstgenoemde had de soldaten zijner devisie belet van *Lwe de Keizer* te roepen. Dit verbiedt nu juist de dagorde van gen. Changarnier aan het geheele Parijsche leger. Het is eene soort van uittarting gedaan aan het ministerie van oorlog en aan het Elysée.

— De permanente Commissie zou heden avond weder vergaderen, en daarmede dagelijks voortgaan tot den 11, den dag der opening van de Wetgevende Vergadering.

— Nu de gezant te Berlijn, de heer de Persigny, nog niet aangekomen is, verneemt men toch, dat er depêches van hem zijn ontvangen; ook weet men te verhalen, dat zij de verzekering inhouden, dat de zaak der hertogdommen, mede door Frankrijks bemiddeling, spoedig in der minne zal geschikt worden.

— Betreffende de spanning, welke het gebeurde tusschen den President der Republiek en de permanente commissie der Wetgevende Vergadering heeft doen ontstaan, en die thans, volgens de berigten, wederom voor de kalmte van voor eenige dagen heeft plaats gemaakt, schoon men nog de toekomst met eene zekere ongerustheid te gemoet ziet, is de volgende beschouwing als zeer juist aan te merken:

De groote moeijelijkheden, die ons in de laatste dagen bedreigd hebben, schijnen vereffend te zijn, maar het is blijkbaar dat de verzoening niet ernstig is. De beide staatsmagten, tusschen welke door den drang der omstandigheden eene botsing ontstaan is, hebben elkander wederkeerig te diep gegriefd, dan dat een duurzame vrede tusschen hen zou kunnen bestaan. Het is een strijd, die pas aangevangen is, en die eindigen moet met den geheelen val van eene der beide partijen. Elk der strijdenden versterkt zich thans in zijne verschansingen en bereidt zich voor om den kamp voort te zetten. Aan den eenen kant het Elysée met eenige vertrouwde vrienden, met het genootschap van den 10den December enz.; aan den anderen kant de staf van de Parijsche bezetting, met de blijkbare ondersteuning van de meerderheid der Vergadering, met de sympathien van de oude behoudende partij en met die van het leger, dat tot hiertoe aan zijne eigene waardigheid en aan de wetten der krijgstucht getrouw is gebleven. De beide partijen slaan elkander gade, en de uitbarsting zal niet lang op zich laten wachten.

Wat het land betreft, zijne houding te midden van deze botsingen getuigt meer van onverschilligheid dan van onrust. Men zoude haast zeggen, dat Frankrijk de vrees evenzeer moede geworden is als de hoop. Het ziet met koelheid, of ten minste zonder zigtbare onrust, de ontknooping van deze nieuwe krisis te gemoet. Het schijnt zich weinig aan het resultaat te laten gelegen liggen, ongetwijfeld dewijl het van oordeel is, dat dit resultaat toch geene oplossing van het groote vraagstuk zal wezen en de reeks zijner beproevingen niet zal eindigen. Ongelukkig land, hetwelk door de omstandigheden zoover gekomen is, dat het zijne tegenwoordige rampen als onherstelbaar beschouwt, dat het in elken schok een nieuw gevaar ziet, en dat het voor de hulp zijner vrienden bijna even bevreesd is als voor het geweld zijner vijanden.

— De *Union*, het orgaan der legitimistische partij, schetst den toestand van Frankrijk met deze woorden: »Wij leven in eene maatschappij zonder regel, zonder leiding, zonder gezag; wij bevinden ons onder eene regering wier toestand hagchelijk is, die, onbestemd, nu eens regts dan weder links overhelt; wij leven in eene republiek zonder republikeinen, gedurig in strijd met ons zelven, met onze geschiedenis, onze gewoonten, onze ingeschapen onverwinnelijke neigingen; wij staan tegenover onschendbare en tegenstrijdige magten, eene in tweeën verdeelde souvereiniteit, een onophoudelijken binnenlandschen oorlog; wij worden geslingerd door alle grillen en luimen, geteisterd door het minste windje, of liever door den minsten togt van eerzucht; en zulks zonder einde, met schielijke overgangen, die zelfs het regt niet laten om te gissen wanneer het oogenblik komen zal dat er eene beslissing op zal volgen. Is dit de toestand van een volk?"

— Te Villefranche heeft eene herkiezing voor den gemeenteraad plaats gehad, waarbij zestien leden der gematigde partij herkozen zijn, te midden van de volmaaktste rust.

Ook te Saint Lys (arrondissement Muret) zijn de socialisten geslagen, en behooren de vier op nieuw herkozen leden tot de partij der orde.

— Dezer dagen is bij eene voorstelling in het *Odeon* een jongeling in hechtenis genomen, die zich aldaar vertoonde met een groene muts, waarop een koninklijke kroon van zilver, waarboven de letters H. V. Naar het bureau van politie gebragt zijnde, vond men eene menigte kleine medailles in zijn bezit, met het borstbeeld van Hendrik V versierd. Hij is terstond naar de prefecture overgebragt.

— Men spreekt veel van een plan, dat bij vele vertegenwoordigers zoude bestaan, om namelijk generaal Changarnier voor te dragen tot president van de Wetgevende Vergadering in de plaats van den heer Dupin.

— Op nieuw is eene geheime Communistische Vereeniging ontdekt, ten doel hebbende de bestaande orde van zaken te vernietigen en de regering der *gelijkheid* in te voeren.

— De elf staatkundige veroordeelden, waaronder ook de heer Blanqui, die zich nog in de gevangenis Mazas bevonden, zijn eergisteren van daar naar Belle Isle en Mer overgebragt.

— Mgr. Parisis, bisschop van Langres, en lid der Wetgevende Vergadering, heeft aan de geestelijken van zijn bisdom eene *historische en practische instructie* gezonden betreffende de toepassing van de onderwijs-wet.

— Men heeft verhaald dat de heer de Montalembert naar Rome is vertrokken met eene zending van staatkundigen of godsdienstigen aard. De *Ami de la Religion* wederspreekt dit gerucht en zegt dat de graaf slechts naar Rome reist, om aan den H. Vader, Paus Pius IX, zijne bijzondere hulde en kinderlijken eerbied te bewijzen.

MADRID, 29 October. De leden der Cortes, behoorende tot de partij der oppositie, hebben eene vergadering gehouden, ten einde te beraadslagen over de door hen te volgen gedragslijn. Er werd alleen besloten dat zij zitting zouden nemen, niettegenstaande den geringen goeden uitslag, dien hun pogen wegens hunne weinige talrijkheid in de Kamer beloofde te zullen verkrijgen.

(De opening der Cortes heeft, volgens een telegrafisch berigt, den 31 October plaats gehad.)

ENGELAND.

LONDEN, 2 Nov. Dezer dagen heeft de bisschop van Londen in de St. Pauluskerk eene uitgebreide leerrede uitgesproken, betreffende de thans aanhangige godsdienst kwestie; de toevloed was vrij aanzienlijk, doch de verhandeling scheen echter de verwachting niet te overtreffen. De bisschop heeft eerst uitgeweid over de zaak van den eerw. Gorham, en daarna over de pausselijke breve, altijd met het oog op de belangen der Anglikaansche kerk; eindelijk besloot hij zijne rede met eene opwekking aan de geestelijkheid, om de stellingen der heerschende kerk krachtig te blijven verdedigen.

Intusschen worden in de voornaamste steden van Engeland door de protestantsche partij bijeenkomsten gehouden. Te Liverpool, Leeds, Manchester en Glocester heeft dit reeds plaats gehad.

— Vrijdag jl. werd te Manchester eene zeer talrijke meeting gehouden, die door vele aanzienlijke personen werd bijgewoond, en waar de zaak van het nationaal onderwijs werd besproken. De voornaamste besluiten, met algemeene stemmen aangenomen, zijn de volgende:

»Het in Engeland bestaande stelsel van opvoeding is hoogst onvolmaakt en gebrekkig, en vordert de ernstige aandacht van alle vrienden van zedelijken vooruitgang.

»Al de openbare scholen behooren aan wereldlijke personen opgedragen te worden.

»De scholen zullen door plaatselijke heffingen of contributien in stand worden gehouden."

— De heropening van de zittingen der hooge regterlijke magt heeft met grooten luister te Westminster plaats gehad, onder voorzitterschap van den lord-kanselier.

— Onze regering heeft aan de Mogendheden, die deel genomen hebben aan de traktaten tot wering van den slavenhandel, een memorandum gezonden, waarbij zij den tekst mededeelt der overeenkomsten, die onlangs door den kommandant van het eskader op de westkust van Afrika gesloten zijn met onderscheidene vorsten aldaar, ten einde tot eene uitroeijing van den slavenhandel te geraken.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 3 November. In de *Deutsche Reform* van heden leest men een artikel omtrent den uitslag der beraadslagingen van den ministerraad, hetwelk hoop geeft op het behoud van den vrede.

— Generaal v. Strotha, exminister van oorlog, zal het bevel op zich nemen, over het legerkorps te Kreuznach.

— Men schrijft uit Breslau 31 Oct.: Onze stedelijke overheid heeft op het berigt der verheffing van den vorst-bisschop tot Kardinaal, aan Z. Em. hare deelneming en gelukwenschen bij deze gebeurtenis aan den dag gelegd. De Kardinaal heeft die schriftelijke betuiging minzaam ontvangen en daarop aan de stad Breslau 1000 thalers gezonden, om onder de armen van alle gezindheden verdeeld te worden.

WEENEN, 30 Oct. Z. Em. de Kardinaal-Aartsbisschop van Westminster, Mgr. Wiseman, is eergisteren op zijne terugreis van Rome alhier aangekomen.

— Het gerucht, dat de minister van buitenlandsche zaken, v. Radowitz in den ministerraad herhaaldelijk op het mobiel-maken van de 9 Pruissische legerkorpsen hebben zou aangedrongen, en toen dit door al de overige ministers geweigerd werd, dadelijk zijn ontslag zou hebben aangeboden, hetwelk ook zou aangenomen zijn, bevestigt zich.

— Om het smokkelen uit Piemont naar Oostenrijk tegen te gaan, zullen een paar Oostenrijksche kanonneerbooten op het Lago Maggiore gaan kruissen.

ITALIE.

De *Armonia* (van Turijn) berigt dat hij van Mgr. Fantini, Bisschop van Fossano, een eigenhandig schrijven heeft ontvangen, de verklaring inhoudende, dat hij geene functie als bestuurder van den niet vacanten aartsbisschoppelijken zetel van Turijn zal aannemen, op uitnoodiging der Sardinische regering; welke daad gelijk zou staan met ontrouw en afval van den H. Stoel.

Hetzelfde dagblad bewijst uit de eigen woorden van den minister Siccardi door hem uitgesproken in den Senaat, zitting van 5 April jl, (en geput uit het bijblad van de officieele *Gazetta Piemontese*, bladz. 123) dat de minister eene afwijking van de gewone regtspleging ten aanzien van beklaagde geestelijken, bij gebrek aan wettige middelen tot veroordeeling *teruinaals* noemde *eene onmogelijkheid, tenzij men op eene ergerlijke wijze de grondwet schond; zoodat men vrijzinnig en op loyale wijze aan de geestelijken moest toestaan gebruik te maken van de hun verleende voorregten*, ten einde hen te vrijwaren tegen de willekeur der regering, die dikwijls verklaard heeft dat men soms van de gewone regtspleging afweek om schandaal te vermijden; even alsof schandaal gelegen was in de opgelegde straf, en niet in het misdrijf, en vooral in de straffeloosheid van het vergrijp...

De huichelarij van het karakter van Siccardi kon nooit duidelijker uitkomen, dan door de vergelijking van deze zijne woorden, met zijne latere handelingen, die daarmede in volslagen tegenspraak zijn.

BELGIE.

BRUSSEL, 4 Nov. Onder de hervormingen van staatshuishoudelijken aard, welke door invloedrijke leden der meerderheid verlangd, door twee ministers ondersteund, en door de overigen niet bestreden worden, behoort de afschaffing van het differentieel stelsel, bij de wet van 21 Julij 1844 nopens de inkomende regten ingevoerd.

— Ook te Ostende zal een gedenkteeken voor de Koningin worden opgerigt.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 3 November.

BEVALLEN (3 Nov.): J. C. W. Thijssen, geb. Boukamp, Z.

OVERLEDEN (31 Oct.): C. Borman, wed. A. Abel, 80 j. — J. J. Roode, wed. S. de Grebber, 64 j. — (1 Nov.): J. T. Fikken, wed. J. C. Broekman, 65 j. — J. Hartkamp, 8 j. — (2 Nov.): P. Bel, 58 j.

HANDELSBERIGTEN.

Heden zijn uit de eerste hand verkocht 664 pakken Java Malang tot circa 90 cents.

ROTTERDAM, 4 Nov. Heden zijn afgedaan 94 v. Maryland Tabak, aangevoerd per Richard Anderson, 60 v. dito per Rhein, en 27 v. dito per Garonne.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 4 Nov. Rogge. 144/2 & Koers. *f* 166 6/w. — Gerst. 130/2 & Libau *f* 137 6/w. — Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 11,00; Jenever *f* 14,50; Amst. Proef *f* 15,75; zonder de belasting

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fondsen	Rente		4 NOV. 4½ u. gebl.	5 NOV. 4½ u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch à	2½	pCt.	56 5/16	56⅜	56½	56 7/16
Dito Dito	3	»	67⅛	67 3/16	67⅛	67¼
Dito Dito	4	»	87⅝	87 13/16	87⅞	
Dito Obligatien O. I.	4	»	86½	86⅞		
Amortis. Syndic.	3½	»		88¼		
Handel-Maatschappij	4½	»	110½	111		
Aand. Rijn-Spoorweg	»	»	90⅞	90⅞	91	
Aand. Holl. S. M.	»	»				
Obligatien	»	»				
BELGIE, Obligatien 1844	»	»				
Cert. bij de Belg. Bank	2½	»	46⅜			
Dito bij Rotsch. en Volksv	»	»	46¾	46¾	46 13/16	
FRANKRIJK, Obligatien	3	»	52⅞	52⅞	53⅛	
SPANJE bij Ardoin £ 85	5	»	13½	13 9/16	13⅝	
Dito Dito 510	»	»	13¼	13¼	13⅛	13¾
Dito Onbep. Stukken	»	»	13 3/16			
Dito	3	»	39			
Dito Binnenl. 2400 P.	»	»	33 3/16	33⅜	33 9/16	33½
Coup. Ardoins	»	»	9 1/16	9 1/16	9 1/16	
Passive		»				
Fransche Uitgest.		»				
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu	4	»	35 15/16	36	36⅛	
Dito Dito	»	»	35¼	35 3/16	35⅛	35¼
RUSL. bij Hope 1798 en 1816	5	»	103¾	104		
dito dito 1828 en 1829	»	»	103½	103⅞	104	
Cert. bij d°. 1831 en 1833	»	»	95	94½		
Dito	4½	»	94 9/16	94⅞		
Dito bij Hope	4	»		87		
Dito bij Stieglitz en C°.	»	»		86⅝	86¾	
dito bij id. 5de Serie	4	»				
Cert. te Hamburg	5	»				
Inschrijving in Assignat.	6	»	64½			
Cert. van dito	»	»	65¼	65¾		
POLEN, Aandt à fl. 500	»	»				
Dito met Lot. » 300		»				
AMERIKA, Bank-Actien		»				
PRUISSEN, Aand met Lot. R. 50		f				
OOSTENRIJK, Metalliek	5	pCt.	74⅝	74¾	75	
Dito Nieuwe	2½	»	39 11/16	39 3/16	40⅛	
Dito Nieuwe	5	»	79	79⅛	79⅞	79 13/16
Weener Bank bij Goll en C°.		»	80⅞	81		
Dito	4	»				
Aand. met Loting fl. 500		f				
Nieuwe dito » 250		»				
NAPELS, Cert. Lam en Houwer	5	pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5	»		90⅛		
Dito Leening 1843	5	»	88	88		
Dito £ 200		»				
PERU		»				
MEXICO	5	»	29⅝	29⅝	29⅞	29 13/16
VENEZUELA [illegible] pCt. nu				[illegible]	33⅛	
NIEUW GRANADA 6 pCt. nu	1½	»		18⅛	18 3/16	18¼
ECUADOR		»				
Coups. Ecuador		f				
GRIEKEN		»				

Peru uitg. 35 13/16; Denem. 99⅝, ¾; Polen, Cert. 4 pCt. 75¾.

In Binnenl. fondsen was de stemming wederom williger. 3 pCts. Fransche insgelijks iets hooger; de overige vreemde fondsen mede alle in eene willige stemming en bijzonder Russische en Oostenrijksche welke zeer gezocht en met koopers waren. Van Zuid-Amerik. fondsen waren Mexicanen ongeveer ¼ pCt. hooger.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pc., Prolongatie 3 pc., Disconto 2 pc.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 56; Zigt Parijs 56⅜; 2/m. Londen 11,75; Zigt Londen 11,80; 2/m. Hamburg 34 11/16; Zigt Hamburg 35⅛; 3/m. Lissabon 42; 3/m. Porto 42; 2/m. Petersburg 1,84½.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 4 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 49½; 5 pc. 97½; 1840, 5 pc. 98⅜; Spanje Ard. 5 pc. 13 3/16; Binnenl. 3 pc. 33¼, Coupons —; Rom. Leening 76.

PER TELEGRAAF.

PARIJS, 4 November.

Fransche 5 pc.	92,45	Spanje 3 pc. Binnenl.	38⅞
dito 3 „	57,45	dito „ Buitenl.	—
dito Bank-Actiën	—	dito Passive	—
België 5 pc.	—	Rusland Eng. 4½ pc.	95¾
Holland 2½ pc.	—		

MADRID, 28 October.

Binnenl. 3 pc.	35	Uitgestelde Schuld	—
Ardoins 5 „	13⅞	Coupons	—

LONDEN, 4 November.

Consols Compt.	— „ —	Rusland 5 pc.	— a —
op tijd	97¼ a 97⅜	„ 4½ „	— „ —
Brazilië 5 pc.	— „ —	Holland 2½ „	— „ —
„ 1829/1839.	— „ —	„ 4 „	— „ —
Mexico 5 pc.	32⅝ „ —	België 4½ pc.	— „ —
Peru 4½ pc.	— „ —	Spanje 5 „	— „ —
„ uitgestelde	— „ —	„ 3 „	— „ —
Venezuela 3 pc.	— „ —	„ Passive	— „ —
„ uitgest.	— „ —	Coupons	— „ —
Portugal 5 pc.	— „ —	Buenos Ayres	— „ —
„ 4 „	— „ —	Grenada 1½ pc.	— „ —
Denemarken 5 pc.	— „ —	uitgest.	— „ —
„ 3 „	— „ —	Ecuador	— „ —

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN.

Metalliek	f 24,55 a —	Pruissische	f 34¼ a —
Napelsche	—,— „ —	Spaansche	—,— „ —
Div. in £St.	11,72½ „ —	Hamb. Russ.	36⅛ „ —
Eng. Russen	—,— „ —	Russ. in Z. R.	36¾ „ —
Fransche	56⅛ „ —	„ Pap. „	— „ —
Belgische	56⅛ „ —	Pools. in Fl.	27⅝ „ —

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 4 Nov. J. Hayes, Lord John Russell, (s.) Londen. - T. Colyer, Magnet, (s.) id. - K. J. Scholtens, Renobohodt, Seaham — Gisteren nog: T. H. Klein, Bantam, Batavia. - H. J. Ketelaar, de Hoop, Gibraltar. - J. L. C. Kolle, Joanna Marie, Seaham.

HELVOET, 4 Nov. W. Schep, Tweelingen, Malaga - N. H. Nieboer, Maria, Alicante. - J. Gordia, Argus, Nantes - W. Smith, Batavier, (s.) Londen. - W. Wintle, Earl of Auckland, (s.) id. - J. Collis, Martha, Newcastle. - J. Dove, Young, id. - G. Nichols, Sea Gull, (s.) Hull. — Gisteren nog: H. Butcher, Cumberland, Newcastle. - J. Cross, Camerton, (s.) Hull. - W. J. Wilkens, Harmonie, Riga.

UITGEZEILD:

HELVOET, 3 Nov. H. Rolfe, Fyenoord, (s.) Londen.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 24 Augustus op 1° 18′ Z.Br., 17° 45′ W.L.: Bato, kapt. Broeksmit, van Dordrecht naar Batavia.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM

BATAVIA, Schou, Margaretha Johanna: 1,645 kranj. Suiker, 883 pakken Cassia Vera, 846 b. Rijst, 1,5000 boss. Bindrottingen, Ross Vidall en Comp. te Hamburg.

NICKERIE, Driest, Jan Visser: 165 v. Suiker, 42 b. Katoen, 52 p. Rum, Charbon en Zoon.

NEW-YORK, Jaski, Baltimore: 57 v. Potasch, Alsterphius en van Hemmert; 100 tjs. Rijst, 138 v. Terpentijn, Leforo en Vercken; 28 v. Potasch, D. van den Berg; 51 v. dito, J. M. Giroldi en Zoon; 132 st. Cederhout 9,000 Duigen, Ubel en Sillem; 4 k. Koopmanschappen, J. T. Schaaf; 41 k. dito. H. Kerkhof; 4,800 Duigen, Louis Flament; 3 k., 1 p., Koopmanschappen. J. Neuman en Son; 54 v. Potasch, 8 k. Koopmanschappen, 63 v. Harst, 13,956 duigen, 204 st. Hout, 78 u. Potasch, 28,616 Duigen en Bodems. Order.

BEVRACHTE SCHEPEN.

AMSTERDAM, 4 Nov. Door de Nederlandsche Handel-Maatschappij zijn bevracht geworden de navolgende 6 schepen:

Voor AMSTERDAM:

Admiraal Tromp, Kapt K. de Moes. - Cornelia, Kapt. P. S. Deinum. - Joan, Kapt. C. T. van Assendelft de Coningh, van Rotterdam.

Voor ROTTERDAM:

Java Packet, Kapt. Hk. van der Meyden. - Twee Anthony's, Kapt. J. F. Klomp. - Macao, Kapt. W. K. de Groot.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 5 November in lading naar:

Keulen	J. Kamps, Colln N°. 17.
„	Joh. Brilmeijer, Æolus.
Manheim	C. Neff, Ocean.
Duisburg	H. Kamps, Vlijt en Hoop.
Straatsburg	J. Grim, Frankfort N°. 1.
Mainz	F. Boumans, Jonge Pauline.
Frankfort en *Coblentz*	J. van Dusseldorp, Frankfort N°. 16.
Ludwigh. en *Heilbron*	O. Meyer, Vrouw Johanna.
Dusseldorp, Neus en *Urdingen*	F. W. Jansen, Anna Wilhelmina.
Maastricht	J. Hendrik, de Christina Johanna.
Venlo en *Roermond*	J. van Alem Jz., Harmonie (Beurt L. de Rijk en Comp.)
Tiel	F. den Hartog, de Vr. Catharina:
's Hertogenbosch en *Maastricht*	A. Maas, Pz. de Vrouw Maria. Sluit 9 November.

AMSTERDAM, 4 November vertrokken naar:

Keulen	P. van der Poll, Helena.

MANNHEIM, 31 October aangekomen;

J. Polsen, Johanna, van Amsterdam. 15 dagen reis.

KEULEN, 4 November in lading naar:

Amsterdam	Kapt.	Kalfs	Köln N°. 2.
Rotterdam	„	v. Loosen	„ „ 9.

Rijnhoogte: ARNHEM 4 Nov. 1 el 65 duim
KEULEN 4 „ 7 vt. 8 „

INGEZONDEN STUKKEN.

(Wij wilden aan dit stuk geene publiciteit weigeren, ofschoon het eene teregtwijzing bevat van zinsneden in een provinciaal verslag; iets waarvoor nimmer de Tijd, *die ze overnam, verantwoordelijk kan worden gesteld, en wij van oordeel zijn, dat het Armbestuur van Sas van Gent zich waarschijnlijk met meer vrucht tot Gedeputeerde Staten van Zeeland zou wenden.* RED.)

Het ongesubsidieerd Roomsch-Katholijk Armbestuur te Sas van Gent (Prov. Zeeland), vermeent niet stilzwijgend te mogen laten voorbijgaan wat door *de Tijd*, *N. H. C.* van Zaturdag den 14 October 1850, N°. 1061, betrekkelijk de handhaving van dat Armbestuur is ontleend uit het verslag van Gedeputeerde Staten van Zeeland, gedaan in de vergadering van 21 September 1850, en verzoekt de Redactie van *de Tijd* zoo spoedig mogelijk te willen bekend maken:

Dat het voornoemd Roomsch-Katholijk Armbestuur te Sas van Gent aan subsidie uit de plaatselijke kas voor het tegenwoordige geene behoefte heeft, aangezien aldaar een uit de plaatselijke kas gesubsidieerd algemeen armbestuur is opgerigt, waarbij de heer Burgemeester zelf de voorzitter, deszelfs klerk de ontvanger, en een bakker, die tevens herbergier is, de uitdeeler is, bestemd ter verzorging van al de armen, zonder onderscheid, terwijl aldaar, even als in vele plaatsen van Noordbrabant en Limburg, de bedeelingen door het R. K. Armbestuur aan deszelfs geloofsgenooten beschouwd worden als giften aan de schamele armen, ten doel hebbende om dezen van de algemeene armverzorgers af te houden, of als eene verdere tegemoetkoming boven hetgeen de behoeftigen van het algemeen armbestuur erlangen.

Zijn nu deze handelingen van voornoemd R. K Armbestuur te betreuren ingezien daarenboven, dat het zelve niet weigerachtig is het aldaar gevestigd algemeen armbestuur bekend te maken met de personen, welke hetzelve op die wijze ondersteunt, en zelfs niet weigerachtig is jaarlijks eenen staat nopens den gang zijner armadministratie volgens de daartoe bestaande modellen van 23 kolommen zoo naauwkeurig mogelijk op te maken en aan het toezigt hebbend burgerlijk gezag in te dienen?

Het voornoemde Roomsch-Katholijk Armbesteur te Sas van Gent vermeent, dat dergelijke handelingen niet verdienen betreurd te worden; althans over dergelijke handelingen treurt *aldaar* noch het locaal burgerlijk bestuur, wat dergelijke handelingen gewenscht en uitgelokt heeft; — noch het aldaar gevestigd algemeen armbestuur, wat de algemeene armadministratie bereidwillig aanvaard, en, zoo als het schijnt, tot nu toe dezelve met genoegen bestuurd heeft, — noch het voornoemd ongesubsidieerd R. K. Armbestuur, aangezien hetzelve door het niet genieten van subsidie uit de plaatselijke kas zich *geheel* en *al* ontrokken heeft aan die menigvuldige onverdiende en onverdragelijke vexatien van een burgerlijk gezag, waaronder het voormalig gesubsidieerd R. K. Armbestuur vele jaren gezucht, eindelijk zich gedwongen gevonden heeft zijne R. K. armadministratie neer te leggen en zich zelven *geheel* en *al* te ontbinden; — noch de Roomsch-Katholijke hulpbehoevenden, aangezien zij nu door het, uit de plaatselijke kas ruim gesubsidieerd algemeen armbestuur ruimer dan voorheen bedeeld kunnen worden, en zij zich vleijen, dat bij eene voorkomende dringende behoefte een meer toereikend buitengewoon subsidie uit de plaatselijke kas aan dat algemeen armbestuur gemakkelijker dan aan het R. K. armbestuur zal worden toegestaan; noch de ingezetenen, aangezien deze tot de overtuiging zijn gekomen, dat door dergelijke handelingen volgens den geest der Regering vele moeijelijkheden en botsingen worden voorkomen, die op den staat en de kerk ongunstig werken, en dat de wederkeerige belangen van Staat en Kerk beter worden bevorderd door minnelijk overleg en onderlinge zamenwerking van het locaal burgelijken kerkelijk Bestuur dan door verwijdering en twist welke niet zelden uit het aanvragen en [illegible] van sub-

De Regering zelve schijnt over dergelijke handelingen niet te treuren, als zij van dergelijke handelingen van sommige diakonien in Noordbrabant en Limburg melding maakt in haar verslag omtrent het armwezen in het Koningrijk der Nederlanden over 1848, ingekomen in de vergadering van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, den 27sten Junij 1850 (*Staats-Courant*; *bijblad* 412, p. 4.) En geen wonder, dat daar de tegenwoordige Regering dergelijke handelingen niet betreurt, ingezien wat de Regering tijdens den voormaligen minister J. M. de Kempenaer destijds zeide in haar verslag nopens den staat van het armwezen in het Koningrijk der Nederlanden over 1847, ingekomen in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van den 5den Mei 1848 (*Staats-Courant*, *bijblad*, 6de vel, pag. 22).

Daar, zeide de Regering, waar locale burgelijke en kerkelijke besturen de handen in elkander slaan en de zaak van de armen tot een onderwerp maken van gemeenschappelijk overleg en overeenstemmende handelingen, zullen het welzijn der armen en het welbegrepen belang van Staat en Kerk te gelijk het meest bevorderd worden. Nu op dergelijke wijze wordt thans in Sas van Gent door het locaal burgerlijk en kerkelijk bestuur gehandeld, vervolgens mag men zich vleijen, dat door dergelijke handelingen aldaar het welzijn der armen en het welbegrepen belang van Staat en Kerk te gelijk bevorderd zullen worden. Mogt immer het tegenovergestelde in Sas van Gent plaats hebben, zal zulks niet aan het aldaar gevestigd ongesubsidieerd roomsch-katholijk armbestuur maar welligt aan het aldaar gevestigd gesubsidieerd algemeen armbestuur of het toezigt hebbend burgelijk gezag toegeschreven kunnen worden.

Aldus opgemaakt door het Roomsch-Katholijk armbestuur te Sas van Gent den 27 October 1850.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.